

Zaterdag 24 februari

H. M. vraagt vertrouwen van het Nederlandse Volk in het Nieuwe Kabinet en maakt tevens bekend, dat Nederland na de bevrijding geheel gemobiliseerd zal worden voor de bevrijding van Indië. Vanmiddag hebben Engelse toestellen bommen gegooid op de spoorbrug bij grote sloot. Gisteren zijn 5500 geallieerde toestellen die vanuit het Westen opgestegen zijn, boven Duitsland geweest. Boterhammen die langs de deuren opgehaald zijn, worden voor f.2,- per enkele boterham verkocht. De mensen komen nu huis aan huis langs om 1 aardappel of 1 ui, hetgeen wel getuigt, dat de polder hier leeg gegraasd is. De meeste mensen keren nu terug met niets. Sommigen laden hun karretjes met suikerbieten, kool, wortelen en als ze gelukkig zijn, nog met wat kriel, uitschot, en een paar pond tarwe. Voor dit alles hebben ze dagen en weken moeten sjuouwen. Mensen die nog iets te ruilen hebben, wat de boeren kunnen gebruiken, keren nog wel met wat tarwe en consumptie-aardappelen terug. Utrecht heeft het, vanwege een sabotagegedaad een week lang zonder hun rantsoenen moeten stellen. Door het Zweedse Rode Kruis is voor de westelijke provinciën van ons land een gift van 1 brood en 125 gr. margarine per persoon ter hand gesteld.

Van varkens en Bonnen

Pag. 162

De winter kwam er aan, wat voor de mensen met de vele tekorten een ramp was. We dorsten het graan uit de schuren. Dagelijks kwamen mensen uit de stad om wat tarwe te bemachtigen bij de boeren. Ook bewoners van Wieringen. Niemand had genoeg aan de bonnen. Mijn vader had een mestvarken en het beest werd in januari of februari geslacht. Dit gebeurde clandestien. Het houden van varkens moest worden aangemeld bij de voedselvoorziening. Er werd dan een gedeelte van je vleesbonnen ingehouden. Het clandestiene slachten was niet zonder risico. Er waren steeds controleurs op pad. Op Wieringen was dat Dirk Blaauwboer, zelf boer en woonde waar nu Jan Rotgans, zelfvisserij woont. Een pracht man. Een man, die veel risico nam ten opzichte van de bezetter. Had men twee varkens, één aangemelde en één zwart, zoals dat werd genoemd, dan maakte Blaauwboer daar geen probleem van. Een man, die men volkomen kon vertrouwen. Zo ook Teun Takes, de molenaar in de Belt. Zo lang er stroom was, maalde hij voor een ieder een hoeveelheid tarwe. Ook een man, waarop je in deze slechte tijden kon rekenen.

Om op het dorsen terug te komen, taferelen heb ik gezien. Hoe mensen lopend uit de stad kwamen, met een kinderwagen of met een fiets zonder banden of met antiplofbanden. Ze kwamen bij de dorsmachine bedelen om een beetje tarwe. De meeste boeren waren bereid om iets te geven, een enkele was nog wel eens dwars. Er was steeds een controleur bij de dorsmachine aanwezig. Alles werd op een bon geschreven en de bon werd dan weer verwerkt door Stompedissel op het kantoor van de voedselvoorziening te Middenmeer. Wij hadden meestal dezelfde controleur, n.l. de heer van der Made uit Middenmeer. Deze man was goed, bij hem kon alles. Ook met Jitze Veling uit Westerland was alles te regelen. Deze controleurs waren goed voor de mensen. Het dorsen was aangenomen werk per 100 kg. Normaal met hard werken en met een sterke tractor voor de aandrijving bedroeg het loon twintig gulden per man per zes dagen in de week. Als het vermogen van de tractor kleiner was, kregen we 25 kg. tarwe per man per week. De tarwe werd verkocht voor een kwartje per kg. aan Smit, een klein boertje op de hoek Kwelweg/Zeugweg. Voor hetzelfde bedrag verkocht hij de tarwe weer aan de stedelingen. De controleur deed ook mee. Wij van de dorsploeg hielden zelf ook controle door aan de kopers te vragen wat ze hadden betaald.

De zwarhandelaren lagen ook op de loer. Op de zwarte markt werd duizend gulden betaald voor 75 kg. tarwe. Waar wij stonden te dorsen, ging nooit iemand zonder tarwe van het erf, daar zorgden de mannen, die bij de zakken stonden wel voor. De boeren hielden zelf ook tarwe achter. De volle zakken werden verstopt tussen de bult strobalen en op de zolder onder het kaf. Dit kon allemaal.